

Kantate

**Nyskrevet kantate i anledning af Haderslev
Stifts 100-års jubilæum til brug i gudstjenesten**

PROJEKTBEKRIVELSE

Haderslev Stift
20.december 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. BAGGRUND	1
2. FORMÅL	2
3. MÅLGRUPPE	2-3
4. INDHOLD	3
5. FORVENTEDE RESULTATER	3-4
6. FORMIDLING	4
7. EVALUERING	4-5
8. OMFANG OG ØKONOMI	5-6
9. ANSØGER OG SAMARBEJDSPARTNERE	6-7

1. BAGGRUND

I forbindelse med Haderslev Stifts 100-års jubilæum i 2022 ønsker stiftet at udgive en nyskrevet kantate for såvel børne- som voksenkor samt fællessang. Kantaten tænkes brugt til jubilæumsmarkering i stiftets kirker 1. søndag i advent 2022 samt til koncerter. Samtidig skal den som adventsmusik kunne bruges i eftertiden af alle kor og kirkerne i landet uafhængig af stiftets jubilæum.

Den nyskrevne kantate vil blive præsenteret og opført ved en jubilæumskoncert 22. november 2022 i Haderslev Domkirke i forbindelse med 100-års jubilæet for Haderslev Stift, der blev oprettet som bispesæde i 1922 på baggrund af Genforeningen. Desuden planlægges i samarbejde med Folkekirkens Ungdomskor to korstævner, et for børn og et for voksne, som forberedelse til koncerten. Endeligt tænkes kantaten som nævnt helt eller delvist brugt i alle stiftets kirker 1. søndag i advent 2022.

Med en på nuværende tidspunkt accepteret og indgået aftale med forfatter og oversætter Niels Brunse om teksten og organist og komponist Povl Christian Balslev om musikken er kantaten sikret et blivende bidrag til den regionale og nationale levende kulturarv. Som kormusik og fællessang inddrager den et bredt udsnit af børn og voksne i historien, musikken og poesien og den kirkelige tradition.

Niels Brunses værkliste tæller over 200 oversættelser, bl.a. Shakespeares skuespil, men han omfavner også det folkelige som forfatter til bl.a. revytekster, sange og skuespil. Niels Brunse har modtaget adskillige litterære priser, bl.a. Modersmål-Prisen i 2012, Larsson Andersens Fonds Hæderspris 2019 og Politikens Frit Flet-pris 2018. I 2011 blev han slået til ridder af Dannebrog.

Ligeledes prisbelønnede Povl Christian Balslev er organist og komponist med en kirkemusikalsk diplomeksamen fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1996 og et bredt anerkendt virke som korinstruktør.

Biskop over Haderslev Stift, Marianne Christiansen, er udover at være uddannet cand.theol. fra Aarhus Universitet i 1992, også uddannet cand.phil. i musikvidenskab fra Aarhus Universitet i 1989. Med denne faglige baggrund og sit mangeårige engagement i bl.a. Folkekirkens Ungdomskor og Forum Musik Teologi har biskop Marianne Christiansen sammen med bl.a. formand for Kirkemusikalsk Udvalg i Haderslev Stift, Mads Djernes, været en nyttig bidragsyder til ideudviklingen af den nyskrevne kantate: Dels for at sikre dels en høj faglig kvalitet i værket ved udvælgelsen af mulige kunstnere, dels for at sikre sammenhæng mellem værkets musikalske udtryk og dets brugsværdi både aktuelt og for eftertiden.

Det er stiftets mål, at kantaten med sin dannende intention og tydelige, kunstneriske udtryk skal virke til glæde og gavn for menighederne, korsangere og korledere i stiftets 173 sogne, særligt omkring adventstiden, hvis temaer kantaten folder ud. Kantaten kan selvfølgelig også indgå i gudstjenesten i resten af landets kirker og som sagt bruges fremover helt uafhængigt af stiftets jubilæum.

Kantaten skal efter planen indeholde mindst én ny fællessalme til brug i menighederne, som stilles gratis til rådighed med noder og sats for alle via download. Noderne til kormusikken skal udgives gennem forlaget Mixtur, og kan købes af alle.

2. FORMÅL

En jubilæumsmarkering er altid en anledning til historisk bevidsthed. Haderslev Stift blev til som en del af Genforeningen, og en markering via et kor- og sangværk medvirker til at styrke den historiske bevidsthed hos børn og unge i særdeleshed og hos den almindelige kirkegænger eller korsanger i almindelighed.

Værket er tekstmæssigt ikke fokuseret på Haderslev Stift, men på adventstidens temaer. Det vil sige, at der bliver tale om et værk, der kan bruges af alle sogne og i alle årene fremover. Med henvisningen til Haderslev Stifts jubilæum er det stiftets mål, at kantaten vil glide ind som en del af historiefortællingen. Til det formål er kormusik og fællessang valgt med omhu, fordi det skal fortælle historien om de mange stemmer og sprog, der forenes i Grænselandet og om, hvordan sangen kan skabe et fællesskab, hvor hver stemme tæller med og bidrager til den fælles musik. Fællessang og salmesang er desuden en væsentlig del af Sønderjyllands historiske identitet og bidrag til Sydjyllands og Danmarks fælles kulturarv.

Ideen om en nyskrevet kantate i anledning af Haderslev Stifts 100-års jubilæum, udspringer således af tre hensyn:

- Ny musikalsk og poetisk inspiration for både børn og voksne
- Fællesskab
- Historisk bevidsthed

En kantate er et sunget værk, bestående af både kor- og soloindslag, ofte også fællessang, og med instrumental ledsagelse. Kantaten har f.eks. med Johan Sebastian Bachs kantater en stærk tradition som en festlig musikalsk udlægning af en bestemt søn- eller helligdags tekster, ligesom der kan være kantater i anledning af verdslige begivenheder. Det er vigtigt for os, at den kantate, der skrives til Haderslev stifts 100-årsjubilæum, skal kunne bruges i den mindste såvel som den største kirke, og opføres både som en del af gudstjenesten såvel som et selvstændigt værk.

Stiftets nyskrevne kantate bliver tilrettelagt, så den kan opføres samlet eller i dele, alt efter de lokale ressourcer. Den indeholder både fællessalmer, enstemmige og flerstemmige korsatser for såvel børne- som voksenkor.

Der er altså tale om nyskrevet musik, der appellerer til korenes vækstlag og børns musikalske dannelse. Poetisk og musikalsk er der tale om kormusik og fællessang af høj kvalitet. Kantaten folder adventstidens temaer ud for såvel børn som voksne, og bidrager således på en kunstnerisk måde også til oplysning om den kirkelige tradition.

Både digterisk og musikalsk bliver der lagt vægt på, at værket skal kunne finde udbredelse i de mindste som de største sogne. På den måde vil opførelserne af kantaten være med til at skabe en fælles oplevelse og samhørighed, f.eks. mellem land og by, mellem børn og voksne, i alle egne af Haderslev Stift. Stiftet dækker geografisk set Hedensted, Vejle, Fredericia, Kolding, Haderslev, Sønderborg og Aabenraa Provstier. Stiftet er desuden knyttet til Dansk Kirke i Sydslesvig, hvor værket også vil kunne finde anvendelse.

3. MÅLGRUPPE

Værket tænkes til brug i stiftets 173 sogne, der som udgangspunkt vil kunne bruge værkets

fællessalmer. Det vil sige, at sognemenighederne i almindelighed er værkets målgruppe. Der er ca. 380.000 medlemmer af folkekirken i stiftet. De går nu nok ikke alle i kirke 1. søndag i advent eller til koncert, men potentielt vil kantaten eller dele af kantaten kunne være til glæde for medlemmerne ikke kun ved jubilæet, men også i adventstiden fremover. Derudover kommer naturligvis det forhold, at kantaten kan anvendes af kirker over hele landet, der består af 2.163 sogne.

I særdeleshed udgør korene målgruppen. Folkekirkens Ungdomskor, der som kororganisation samler mange folkekirkelige kor, har anslået ca. 1.200 børn og voksne i medlemskor i stiftet, hvoraf vi håber at samle 300-400 til korstævner omkring værket. Dertil kommer de lokale "ad hoc"-kor, som organister og korledere typisk samler ved højtider og særlige begivenheder.

Kor medlemmernes alder spænder fra "spirekor", der dækker indskolingsgruppen, over børne og ungdomskor til voksenkor, hvor medlemmerne ikke sjældent tilhører pensionistgruppen. Der er altså tale om et særdeles bredt spænd både aldersmæssigt, socialt og geografisk

Endelig kan man betegne kirkemusikerne som målgruppe. Nyskrevet kor- og salmemusik vil være til inspiration for de musikere, der sidder i de forskellige sogne, og bidrage med en fornemmelse af samhørighed og med faglig udfordring.

4. INDHOLD

Værket trykkes og udgives i sommeren 2022.

Der planlægges i samarbejde med Folkekirkens Ungdomskor (*se venligst ovenfor*) to korstævner i efteråret 2022 til indstudering af værket. Korstævner har to formål: At forberede jubilæumskoncerten den 22. november 2022 samt at udbrede kendskabet til værket i de lokale sognemenigheder.

På det såkaldte Landemode (stiftets årlige møde for menighedsråd, præster og medarbejdere) den 6. september 2022 håber vi at kunne indstudere fællessalmer fra værket med de ca. 500 deltagere.

Jubilæumskoncerten i Haderslev Domkirke ventes at kunne samle ca. 300 sangere og 500 tilhørere (afhængigt af coronasituationen).

1. søndag i advent forventes det, at værket helt eller delvist indgår i de lokale gudstjenester – eller i adventstiden i øvrigt.

5. FORVENTEDE RESULTATER

Vi forventer, at værket vil sætte sig spor dels i det enkelte menneske, dels i korsangerne i kirkemusikerne, dels i menighederne, dels som et bidrag til kulturarven.

For den enkelte lyttende og deltagende person skulle resultatet gerne blive såvel historisk oplysning som åndelig opløftelse og musikalsk glæde. Dertil er håbet, at værket ved at være knyttet til en fælles tid og begivenhed vil bidrage til en bevidsthed om samhørighed og fællesskab.

For korsangere og kirkemusikere skal resultatet gerne blive en bevidsthed om at være en del af historien, både den nationale og den kirkelige. Værket skal også gerne resultere i en dygtiggørelse og dannelse, musikalsk og poetisk samt også her en bevidsthed om samhørighed.

For menigheden vil resultatet af værket blive et løft af adventstiden, og en bevidsthed om musikkens og sangens betydning, samt af fornyelse på det kirkemusikalske område.

For kulturarven vil værket bidrage til den historiske erindring og til videreførelse og fornyelse af kantate-traditionen om en inddragende måde at fejre begivenheder på.

6. FORMIDLING

Haderslev Stifts journalist og kommunikationskonsulent Lene Kjældgaard er en solid garant for en struktureret kommunikationsindsats. Hun arbejder både med stiftets eksterne og interne kommunikation, og har et godt og givtigt samarbejde med regionale og landsdækkende medier, folkekirken.dk og landets øvrige stifter, når det handler om at formidle folkekirkens liv og virke i Haderslev Stift videre til den brede offentlighed.

Stiftet ønsker at skabe opmærksomhed omkring kantaten i forbindelse med fejringen af stiftets 100-års jubilæum, som fejres 4. december 2022 – første søndag i advent, hvor folkekirken tager fat på det nye kirkeår.

Dette skal ske med en pressemeddelelse, der udsendes til regionale og landsdækkende medier, ligesom udvalgte, mulige vinkler på historien pitches særskilt til:

- Menighedsrådenes Blad (udgives af Landsforeningen af Menighedsråd, som organiserer landets menighedsråd, der er aktive beslutningstagere i folkekirken)
- Kirke.dk (Kristeligt Dagblads digitale nyhedsmedie for beslutningstagere, ansatte og frivillige i kirker og i de kirkelige organisationer)
- Kristeligt Dagblad
- Berlingske via Søren Schauer, kritiker og anmelder med speciale i klassisk musik
- JydskeVestkysten
- Folkekirken.dk
- TV SYD
- DR SYD
- Der Nordschleswiger
- Flensborg Avis

Alt sammen i respekt for fondens eventuelle ønsker om presseomtale - eller det modsatte - i forbindelse med lanceringen af kantaten.

Da Lene Kjældgaard er fastansat af stiftet som kommunikationskonsulent fuldtid, er hendes timer gratis, og bliver dermed ikke en udgift i forbindelse med projektet.

7. EVALUERING

Vi vil i Haderslevs Kirkemusikalske Stiftsudvalg i samvirke med Folkekirkens Ungdomskors stiftskreds i løbet af foråret 2023 evaluere projektet: Hvor mange sogne brugte musikken? Hvor mange kor og

kirkemusikere deltog? Hvordan lykkedes kommunikationen af og omkring værket? Hvordan var korenes og menighedernes og kirkemusikernes oplevelse af værket.

Evalueringen vil foregå som kvalitative interviews og erfaringsopsamling i udvalget. Hvis det ønskes, kan evalueringen naturligvis tilgå bevillingsyder.

8. OMFANG OG ØKONOMI

Vi søger BJH-Fonden om i alt 30.000 kr. eller et beløb, som fonden skønner passende, til dækning af udgifter i forbindelse med kantaten, som skitseret i tabellen nederst.

I forbindelse med udførelsen af kantaten, bidrager Haderslev Stift med en egenfinansiering (i form af direkte dækning af udgiftsposter samt værdisatte timer af arbejdskraft) på 84.817 kr. af projektets samlede finansieringsbehov på 186.000 kr.

Vi søger et samlet støttebeløb på 126.000 kr., som vi søger via følgende fonde:

Fond	Beløb	Bemærkning
BJH-Fonden	30.000 kr.	Ansøgt per 31.12.21. Afventer svar.
Traugott Møllers Fond:	20.000 kr.	Ansøges 1. april 2022.
Statens Kunstfond - Komponistaftaler	24.000 kr.	Ansøges 3. maj 2022.
Alving Fonden:	26.000 kr.	Ansøgt per 31.12.21. Afventer svar.
N.F.S. Grundtvigs Fond:	26.000 kr.	Ansøges 1. marts 2022
I alt:	126.000 kr.	

I nedenstående tabel ses budgettet over udgifter forbundet med kantaten:

Aktivitet	Fonde andel	Egenfinansiering	Udgift i alt
Honorar til værkets tekstforfatter, Niels Brunse	26.000	9.000	35.000
Honorar til værkets komponist, Povl Christian Balslev	61.000	9.000	70.000
Nodeudgivelse	24.000	18.000	42.000

Honorar til eksterne musikere ved koncerten	15.000	0	15.000
Forplejning til koncert ved jubilæumsgudstjeneste (800 personer inklusiv korsangere)	0	24.000	24.000
Lån af Haderslev Domkirke og praktisk afvikling til jubilæumsgudstjeneste (To kirketjenere à 10 timer à 195 kr.)	0	3.900	0
Musikalsk indstudering og ledelse til jubilæumsgudstjeneste (1 domorganist á 25 timer á 295 kr.)	0	7.375	0
Pressearbejde ved stiftets kommunikationskonsulent (12 timer x 333 kr.)	0	3.996	0
Projektledelse ved stiftets projektkoordinator (37 timer x 258 kr.)	0	9.546	0
I ALT	126.000	84.817	186.000

9. ANSØGER OG SAMARBEJDSPARTNERE

Haderslev Stift er den folkekirkelige enhed, der omfatter 173 sogne og syv provstier fra grænsen op til og med Hedensted kommune. Ved dannelsen af stiftet i 1922 blev Sønderjylland/ Nordslesvig "syet sammen" med Nørrejylland sydøstlige del i et fælles stift med biskop og domkirke i Haderslev, og stiftet har siden været præget af brobygning mellem dansk og tysk og mellem de forskellige folkelige og kirkelige traditioner. Haderslev Kirkemusikalske stiftsudvalg består af repræsentanter, kirkemusikere og præster fra hele stiftet og udgør således en bred repræsentation af både stor og små sogne.

Folkekirkens rolle som kulturforvalter, ikke mindst på det musikalske område, er velkendt. Musikken er knyttet til kirkens forkyndelse og desuden bidrager folkekirken med kirkemusikere og korledere, der er musikalske ressourcer på landet og i byerne. Folkekirkens korarbejde er et afgørende græsrodsarbejde for den musikalske og sociale dannelse blandt børn og unge.

Haderslev Stift har indgået en aftale med forfatter og oversætter Niels Brunse og organist og komponist Povl Christian Balslev er kantaten sikret en solid faglighed i et værk med høj, regional kulturarvsværdi, der skal tjene til et levende musikliv i kirkerne hos et bredt publikum. Niels Brunse skriver teksten, mens Povl Christian Balslev skriver sats og noder.

Niels Brunse er udover sin kulturelle indflydelse kendt som en kunstner med et stort intellektuelt og imødekommende overskud, der gør ham eftertragtet at samarbejde med.

Povl Christian Balslev er organist og komponist med en kirkemusikalsk diplomeksamen fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i 1996. Han har modtaget en række priser for sit engagement i musik- og folkelivet, bl.a. Svendborg Kommunes Kulturpris 2014 og Den Fynske Kulturpris 2015.

Desuden har Folkekirkens Ungdomskor givet tilsagn til, at det som landets største kororganisation med 13.000 medlemmer, vil arrangere og afvikle to korstævner med indøvelse af kantaten, ledet af komponisten i efteråret 2022. Udgiften til disse to korstævner afholdes af Folkekirkens Ungdomskor, og bliver dermed ikke en del af udgifterne i forbindelse med kantaten.

Praktiske oplysninger:

Haderslev Stift
Ribe Landevej 35-37
6100 Haderslev
Tlf.: 74 52 20 25
CVR.: 50270513
Danske Bank
reg.nr.: 0216
Kontonr.: 4069020828

Kontaktoplysninger:

Biskop over Haderslev Stift, Marianne Christiansen: mch@km.dk eller 30 30 62 41.
Kommunikationskonsulent i Haderslev Stift, Lene Kjældgaard: lek@km.dk eller 31 41 25 26.

Med venlig hilsen

Marianne Christiansen

Biskop over Haderslev Stift